

Kadernota 2025

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Ontwikkelingen.....	5
Begrotingsprogramma's	8
Onzekerheden.....	10
Zwembad Heersdiep.....	12
Overige ontwikkelingen voor het financieel perspectief.....	13
Ontwikkelingen weerstandsvermogen.....	14
Financiële opties per programma.....	15
Bijlagen	21
Technische uitgangspunten voor de begroting 2025.....	22
Mutaties 1e Tussenrapportage.....	24

Inleiding

De Kadernota als tussenstop naar begroting

De kadernota geeft een voorspelling van de resultaatontwikkeling voor het komend begrotingsjaar die in actualiteit en verfijning een vervolg krijgt in de programmabegroting.

In de Voorjaarsnota van het demissionaire kabinet is de oploop van de opschalingskorting van € 675 miljoen structureel geschrapt. In 2025 wordt het gemeentefonds eenmalig € 675 miljoen lager, maar vanaf 2026 stijgt het structureel met € 750 miljoen oplopend tot ongeveer 1 miljard in 2029. De uitgewerkte effecten van de Voorjaarsnota zien we terug in de meicirculaire, maar we weten nu al dat het vanaf 2026 een positief effect heeft van € 2,3 miljoen voor de gemeente Den Helder. In deze kadernota is daarmee al rekening gehouden. Dat geldt ook voor het effect van de Spreidingswet. Het demissionaire kabinet zal niet verder kijken naar een eventuele verdere aanpassing van de omvang van het gemeentefonds vanaf 2026. Wat hierover in de onderhandelingen op weg naar een kabinet zal worden afgesproken is onzeker. Het begrotingsadvies van de VNG is nog niet beschikbaar.

De gemeenteraad geeft met de kadernota richting aan doelen en prioriteitstelling. Daarbij zijn we altijd afhankelijk van de kennis die er op dit moment is. We beschrijven eerst de grote ontwikkelingen waar de gemeente in gedeelde taak of vanuit ambitie op in zal zetten. De begrotingsprogramma's en doelen zijn ongewijzigd. In het hoofdstuk onzekerheden geven we de onderwerpen weer die op weg naar de begroting en de volgende kadernota nog nadere uitwerking vragen. Deze onzekerheden zijn niet financieel vertaald in deze kadernota. In het hoofdstuk *financieel perspectief* schetsen we de ontwikkeling van het begrotingssaldo op basis van autonome ontwikkelingen, indexering en renteontwikkeling. We geven ook inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen.

Ontwikkelingen

Wat komt er de komende jaren op ons af

Visie

De gemeente Den Helder heeft recent de Omgevingsvisie Den Helder en de Regiovisie Sociaal Domein vastgesteld. In deze visies staan de ambities waar de inzet op gericht is voor de komende jaren. Daarnaast is het uitvoeringsprogramma Helders Perspectief vastgesteld dat een positioneringsstrategie ontwikkelt. Door met partners vanuit wonen, werken, leren en recreëren de krachten te bundelen bouwen we aan een sterk verhaal voor Den Helder.

In de inzet op de doelen werken we aan de verbinding tussen de domeinen, zoals tussen zorg, armoede en veiligheid. Of tussen wonen en zorg of de impact van ontwikkelprojecten op de leefomgeving. In de organisatieontwikkeling organiseren we de uitvoeringskracht en de dienstverlening om beleid effectief en efficiënt te ontwikkelen.

Regie op de volkshuisvesting

De volkshuisvestingsopgave is in alle gemeenten aanwezig en heeft raakvlakken met tal van andere vraagstukken. In nieuwe ontwikkelingen moeten we rekening houden met afwegingen vanuit het water- en bodemsysteem: waterveiligheid, wateroverlast en de beschikbaarheid van drinkwater. Een wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting is in maart 2024 ingediend bij de Tweede Kamer. Deze wet zet in op de woningbouwopgave, maar ook op voldoende huisvesting voor inwoners met urgentie en aandachtsgroepen en een goede aansluiting tussen wonen en zorg en ondersteuning.

De krapte op de woningmarkt wordt ook in Den Helder gevoeld, al is de gemiddelde koopprijs van een woning in Den Helder nog altijd relatief laag. We faciliteren de inzet van Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed om over de periode 2022 -2027 totaal 500 nieuwe woningen te realiseren in diverse huursegmenten. Met een programma Nieuwkomers zetten we in op een aanpak om nieuwkomers te huisvesten en te laten integreren.

Regionale samenwerking

De complexiteit van de opgaven van gemeenten vraagt steeds meer regionale samenwerking. Dat doen we structureel in gezamenlijke inkoop van voorzieningen Wmo, Participatie en Jeugd in De Kop en in de samenwerkingsagenda van De Kop. Daarnaast zijn er de gemeenschappelijke regelingen als gezamenlijke uitvoeringsorganisaties. Om onze doelen te bereiken kijken we ook naar samenwerking op Noord-Holland-Noord niveau zoals in de uitwerking van het Ontwikkelperspectief met de provincie. Voor de Regio Deal 'Samen Noord-Holland Noord versterken' zal in 2024 de deal gesloten worden met een programma voor de jaren 2024 – 2028. Het rapport *Elke regio telt!* wijst op het belang van beleid gericht op het bevorderen brede welvaart in elke regio. Dit vraagt interbestuurlijke samenwerking in voorbereiding en uitvoering. Daartoe onderhouden we contacten met de provincie en betrokken departementen.

Maritiem cluster/bereikbaarheid

Het bestuursakkoord Maritiem cluster is de basis voor de samenwerking van het ministerie van Defensie/Koninklijke Marine, de provincie Noord-Holland en de gemeente Den Helder. Het programma is gericht op het versterken van de haveneconomie en de stadsontwikkeling. De bouwstenen voor de komende jaren daarin zijn het verbreden en versterken van de havendijk langs het Nieuwediep, de verplaatsing van de Moormanbrug met daarbij het verdiepen van de vaarweg, aansluitend op de Moormanbrug de realisatie van de Ravelijnbrug, de inrichting van de vaarroute Boerenverdriet en de inrichting van Buitenveld. Dit programma sluit aan bij de doelstellingen van een bredere mobiliteitsvisie die samen met de gemeente Texel en de provincie Noord-Holland wordt ontwikkeld. Hierin gaat het om het op korte termijn bereikbaar houden van stad en regio tijdens onderhoud aan kunstwerken de inzet op toekomstbestendig openbaar vervoer en het optimaliseren van de aanleghaven van de TESO.

Willemsoord/erfgoed/toerisme

Monumentaal erfgoed is vanuit het oogpunt van circulariteit duurzaam, maar in het gebruik vaak nog niet. Het Helders erfgoed verduurzamen in energieverbruik is een opgave die voor elk monument maatwerk vraagt. In ons beschermd stadsgezicht ligt daarnaast een onderhoudsopgave aan kunstwerken en kades.

Stedelijke vernieuwing

Ook de komende jaren blijft inzet nodig op revitalisering en herstructurering in het stadshart. Zeestad cv/bv en Woningstichting Den Helder/Helder Vastgoed geven hieraan vorm in diverse projecten zoals de herstructurering van de Koningstraat en de herontwikkeling van het gebied van de Kroonpassage. Met maatschappelijke partners, bedrijven en bewonersorganisatie werken we ook aan de versterking van onze buurten. De startnotitie kwetsbare buurten is daarvoor het uitgangspunt. We leggen daarbij ook verbinding met de verduurzamingsopgave.

Economische agenda

In de economische agenda leggen we voor het komende jaar de speerpunten vast in de samenwerking met onze ondernemers met daarin zes pijlers: toekomstbestendige bedrijventerreinen, vitale winkelcentra, accountmanagement, vrijetijdseconomie, economische kansen energietransitie, haven en luchthaven.

Helders perspectief

We willen voor onze (toekomstige) inwoners een gemeente zijn waar het prettig en goed wonen, werken, leren en recreëren is. Het Helders perspectief (2024-2027) richt zich op positieve veranderingen in de gemeente, zoals een toename van werkgelegenheid, verbeterde voorzieningen en een dynamischer stadsleven. En ook op een stijging van het aantal inwoners, nieuwe woningen en een toename van economische bedrijvigheid. Om de programmalijnen te faciliteren werken we vanuit een netwerk- en positioneringsstrategie en monitoren we de voortgang.

Wijksteunpunten

Elke wijk in Den Helder heeft een wijksteunpunt waar deskundigen en vrijwilligers samenwerken, vragen beantwoorden en hulp bieden. De gemeente en maatschappelijke partners maken afspraken over de inzet op gedeelde doelen. Die afspraken zijn ook de basis voor subsidieafspraken. Vanuit de wijksteunpunten bieden we de laagdrempelige algemene voorzieningen. Door deze voorzieningen goed te benutten voorkomen we dat onze inwoners onnodig in een zorgtraject komen. We benaderen vragen vanuit alle leefgebieden van Positieve Gezondheid (lichamelijk welbevinden, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren).

Jeugd

Kinderen en jongeren moeten prettig, gezond en veilig kunnen opgroeien. De gemeente subsidieert vanuit doelstellingen voorzieningen die hieraan een bijdrage leveren. De komende jaren werken we met de schoolbesturen aan een goede huisvesting van de scholen. Zo werkt Scholen aan Zee aan nieuwbouwplannen aan de Drs. F. Bijlweg en start binnenkort de nieuwbouw voor de Prinses Margrietschool. De gemeente is ook verantwoordelijk voor het organiseren van de toegang tot jeugdhulp. We werken regionaal samen om afspraken te maken met aanbieders die jeugdhulp of jeugdbescherming bieden. De komende jaren zal veel inzet gericht zijn op het verbeteren van de hulp en het beter beheersbaar maken van het stelsel. Door vroeg signalen op te pakken voorkomen we dat kinderen onnodig of laat in een zorgtraject komen. De scholen hebben hierin een cruciale rol.

Veiligheid

Den Helder is een van de gemeenten die in aanmerking komt van ondersteuning vanuit het ministerie Justitie en Veiligheid voor de periode juli 2024 – juli 2027. Het gaat hierbij om drie keer maximaal €500.000 voor een lokale preventieaanpak van (georganiseerde en ondermijnende) jeugdcriminaliteit. Dit past in de domeinoverstijgende gebiedsgerichte aanpak die wij nodig achten in kwetsbare buurten. Met de extra bijdrage kan een werkwijze worden ontwikkeld die de structurele gemeentelijke aanpak richting geeft.

Organisatieontwikkeling

De effectiviteit en efficiëntie van de organisatie vraagt om verbetering. Onderzoek heeft dit aangetoond, maar ook het medewerkersonderzoek (werkdruk) en het leefbaarheidsonderzoek (klanttevredenheid) geven aan dat er verbeterlagen nodig zijn. De inzet hierop heeft ook een relatie met de beschikbare middelen en de gevraagde beleidsinzet en uitvoeringscapaciteit. Dit vraagt prioritering en planning in opgaven, programma's en projecten.

Begrotingsprogramma's

Welke zijn het en wat zijn de vastgestelde doelen

Samenwerkende gemeente

We vinden het belangrijk dat iedereen open en veilig zichzelf kan zijn. We werken proactief aan een inclusieve samenleving, waarbij we drempels om mee te doen, in de breedste in, wegnemen. We laten zien dat we oprecht geïnteresseerd zijn in wat er binnen de gemeente speelt. We bieden een goede dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers. Verder zijn we een organisatie waar het aantrekkelijk is om te werken. Daarbij ligt onze focus op samenwerking. In de regio, met maatschappelijke partners en natuurlijk met onze inwoners. De samenwerking met jongeren is hierbij een specifiek aandachtspunt, we willen ervoor zorgen dat zij kunnen meedenken over maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken van de gemeente Den Helder.

Doelen

1. We betrekken belanghebbenden uit de samenleving actief bij het vormen en implementeren van beleid. Daarbij zijn we helder over de invloed die inwoners wel of niet kunnen uitoefenen.
2. Inwoners en ondernemers ervaren een goede dienstverlening van de gemeente Den Helder: online waar het kan en persoonlijk waar het moet.
3. We zetten ons in voor het bevorderen van digitale, fysieke en sociale toegankelijkheid zodat onze inwoners zonder belemmering kunnen deelnemen aan de maatschappij.
4. We zorgen voor een aantrekkelijk werkklimaat voor de ambtelijke organisatie zodat nieuw personeel gemakkelijker kan worden aangetrokken en huidig personeel langer kan worden behouden.

Zorgzame gemeente

Ons doel is om iedereen kansen te geven om zich te ontwikkelen en een fijn leven te leiden met een sociaal vangnet. We werken regionaal samen om lokaal maatwerk te kunnen bieden. We focussen ons daarbij op preventie, sociale cohesie en mensen in hun kracht zetten. En waar inwoners extra steun nodig hebben organiseren we een laagdrempelige, fysieke en digitale toegang voor jong en oud. Daarbij bieden we de ondersteuning zo snel, compleet en lokaal mogelijk aan.

Doelen

1. We zetten in op goed functionerende samenwerking van preventieve voorzieningen.
2. We organiseren begeleid en beschermd wonen voor kwetsbare inwoners en maken afspraken met zorgpartijen en corporaties over de instroom, doorstroom en uitstroom en begeleiding.
3. We erkennen en ondersteunen mantelzorg en informele zorg.
4. We zetten vanuit de wijkteams en met maatschappelijke organisaties in op een integrale aanpak: op het voorkomen en bestrijden van zaken zoals eenzaamheid, schuldenproblematiek, armoede, gezondheidsproblemen en werkloosheid.

Vitale gemeente

We werken aan een beter imago van Den Helder door positieve zaken lokaal en landelijk, te benadrukken en onder de aandacht te brengen. De strategie Van Krimp naar Groei houden we vast. Kinderen in Den Helder groeien op met het perspectief dat ze de stad niet hoeven te verlaten voor hun ambitie of welbevinden. Daarnaast heeft de inzet op een woningbouwprogramma, gericht op een veelzijdig woningaanbod, prioriteit. Ook zetten we in op het programma duurzaamheid om bij te dragen aan de energietransitie en om energiearmoede te voorkomen. Tot slot brengen we prioriteiten

aan in onze economische agenda om vraag en aanbod in onze arbeidsmarkt goed op elkaar te laten aansluiten.

Doelen

1. Wonen, werken, onderwijs en recreatie worden gericht op het boeien, binden en behouden van (toekomstige) werknemers voor de arbeidsmarktregio.
2. We werken samen in de haven om ruimte te vinden voor de Koninklijke Marine, havenbedrijfsleven en om toekomstige gebruikers en de bereikbaarheid en waterveiligheid te borgen (in het maritiem cluster).
3. We benutten kansen om het toerisme in Den Helder te bevorderen
4. We realiseren een voldoende en kwalitatief onderscheidend woningaanbod. Daarnaast realiseren we tijdelijke huisvesting (flexibel wonen) voor spoedzoekers, statushouders en arbeidsmigranten.
5. Aan de hand van het programma duurzaamheid werken we aan onze duurzaamheidsambities en zetten we in op samenwerking met lokale trendsetters/voorlopers.
6. We zetten in op bereikbaarheid van voorzieningen en een goede verkeersveiligheid.

Leefbare gemeente

We bieden onze inwoners kansen op een leven lang ontwikkelen door goede onderwijsfaciliteiten en een breed onderwijsaanbod. Verder koesteren we ons cultuuraanbod en erfgoed. Daarnaast stimuleren we sport en bewegen want dit vergroot de kans op een goede gezondheid. Tot slot is de openbare ruimte ingericht voor deze activiteiten en aantrekkelijk om te verblijven en elkaar te ontmoeten. Schoon, heel en veilig blijft daarbij het uitgangspunt.

Doelen

1. We zetten in op doorgaande leerlijnen en passende gebouwen om onze inwoners goed op te leiden.
2. Voor de openbare ruimte zetten we in op een toekomstbestendige inrichting en gebruik.
3. We kiezen voor een programmatische aanpak van buurten met achterstanden op het gebied van leefbaarheid, samenleving en overlast/veiligheid.
4. We zetten in op goed functionerende winkelcentra en een aantrekkelijk stadshart waar mensen graag verblijven.
5. We consolideren het huidige cultuuraanbod en zetten in op versterking van de kwaliteit van het erfgoed.
6. Er is een adequaat aanbod van voorzieningen gericht op gezond bewegen voor alle doelgroepen.

Onzekerheden

Er zijn ontwikkelingen waarvan het waarschijnlijk of zelfs zeker is dat ze aanvullende middelen vragen. De benodigde middelen en/of de fasering/prioriteitstelling van deze dossiers vragen nog uitwerking en gesprek. De informatie daarover wordt gedeeld via raadsinformatiebrieven en raadsvoorstellen. De financiële effecten kunnen worden meegenomen in de begroting of in een volgende kadernota, afhankelijk van de voortgang van de uitwerking. We brengen de grote ontwikkelingen met onzekerheden hieronder inhoudelijk in beeld zodat inzichtelijk is dat er de komende jaren nog ruimtevragers komen.

Projectenportefeuille stadshart

Zeestad herziet jaarlijks de exploitatie op basis van ontwikkelingen en inzichten. Een deel van de projecten loopt door in de jaren 2025 en verder. De exploitatie zal in juni 2024 gereed zijn.

Voor de ontwikkeling van het Dijkkwartier is een voorbereidingskrediet nodig en een bijdrage in de grondexploitatie. Dit wordt in de loop van 2024 uitgewerkt in een raadsvoorstel.

Ontwikkelstrategie/gebiedsontwikkeling

Er ligt een woningbouwopgave die we realiseren met concrete projecten waarvan de uitvoering loopt of in voorbereiding is. Een deel van de locaties is nog in visievorming. In het gebied Drs F. Bijlweg heeft Scholen aan Zee een programma van eisen voor nieuwbouw opgesteld. Najaar 2024 zal duidelijk zijn welke vraag hieraan gekoppeld is voor de gemeente. Zodra er afspraken zijn met Scholen aan Zee, kan in samenhang hiermee de woningbouw in het gebied worden uitgewerkt.

In juni 2024 zal het nieuwste ontwerp voor ONS Julianadorp worden gepresenteerd. Na de zomer zal de grondexploitatie worden voorgelegd.

Voor het project Ruyghweg/Spoorweghaven wordt een ontwikkelplan en strategie uitgewerkt door Zeestad. In de tweede helft van 2024 kunnen we hier inzicht in bieden.

In Nieuw Den Helder zijn projecten zonder (toekomstige) grondexploitatie. Er ligt een opgave in de inrichting van de openbare ruimte rond de projecten van de Vechtstraat en de Marsdiepstraat (Kasteel).

Voor de gebieden Huisduinerpolder en Koegraspolder zijn startnotities vastgesteld in opmaat naar een strategie voor deze gebieden.

Flexibel wonen

Er is behoefte aan flexwoningen die na 10 tot 20 jaar verplaatsbaar zijn. De woningen zijn geschikt voor tijdelijke huisvesting van inwoners voor een periode van circa 2-4 jaar die in die periode doorstromen naar een reguliere woning. Deze ontwikkeling van 70-100 woonheden wordt voorzien op terrein De Dogger. De businesscase is nog in voorbereiding. Voor de onrendabele top biedt de rijksoverheid subsidiemogelijkheden.

Ontwikkeling Vogelweischool

De ambitie is om dit pand te herontwikkelen voor jongerenhuisvesting in zeven zelfstandige eenheden. In het vierde kwartaal van 2024 is de businesscase hiervoor beschikbaar.

Winkelcentrum De Schooten

In 2022 onderzocht de vastgoedmanager voor de winkelleegstand welke acties nodig zijn om winkelcentra toekomstbestendig te maken. Voor het winkelcentrum Schooten Plaza werd vastgesteld dat een upgrade van het winkelcentrum nodig is voor de toekomstbestendigheid ervan. Het doel van de upgrade is het verbeteren van de verouderde uitstraling, het uitbouwen van de verblijfsfunctie en het verbeteren van het aanbod. Als vervolg op dat plan is bureau Stad & Co in opdracht van de gemeente in het najaar van 2023 begonnen met het aanjagen van de doorontwikkeling Schooten Plaza. De intentieverklaring is ondertekend. Er wordt nu gewerkt aan een businesscase en uitvoeringsplan.

Maritiem cluster

In het financieel perspectief houden we rekening met onze bijdrage in de ontwikkeling van dit programma. Ook de provincie en de Koninklijke Marine dragen met hetzelfde bedrag bij. Een van de ruimtevragers in deze kadernota is de verbreding van de kade langs het Nieuwediep. Ook voor andere projecten, zoals bijvoorbeeld het vernieuwen en verplaatsen van de Moormanbrug, zal naar verwachting een bijdrage van de gemeente worden gevraagd. Dit vraagt de komende tijd nadere uitwerking.

Visserij Ontwikkel Plan

Het Visserij Ontwikkel Plan is een Regionaal-projectenplan en dient als basis voor de specifieke uitkering van €6,2 miljoen euro rijksmiddelen. Dit geld is beschikbaar in Q3 van 2024 tot medio 2030. Texel en Hollands Kroon hebben middelen voor cofinanciering visserijprojecten gereserveerd. Den Helder zal deze afweging maken op basis van de projectvoorstellen.

Cofinanciering voor aanvraag naar Investeringskader Waddengebied (IKW)/Waddenfonds

Er zijn twee speerpunten die zich lenen voor een aanvraag. Ten eerste de ontwikkeling van het Maritiem cluster. Daarbij kan mogelijk aansluiting worden gevonden bij het thema Havenontwikkeling en natuurverbetering. Een aantal projecten past binnen het Waddenfondsprogramma Ontwikkeling Maritieme Havenplaatsen. Beide kansen zijn nog in onderzoek.

Het tweede speerpunt is het versterken van de ligging aan en de beleving van de Waddenzee. Deze sluit aan bij het IKW-thema Versterken en vermarkten Werelderfgoed. Een projectaanvraag met werktitel Mee met de zee is in voorbereiding en een deel van de cofinanciering is al beschikbaar in grondexploitaties in gebiedsontwikkelingen (Station Zuid en Tillenhof), investeringen en gereserveerde bijdragen voor de ontwikkeling van de Seasaw en De Nollen.

Realisatie en beheer van ankerplaatsen

Een voorstel wordt uitgewerkt en de financiële consequentie worden in kaart gebracht. Afhankelijk van de uitvoering, kwaliteit en uitstraling zijn de kosten per wooneenheid € 75.000 - € 100.000. Hier komen de kosten voor het bouw- en woonrijp maken nog bij. Een deel van de kosten wordt gedekt uit de huur en een subsidie vanuit de Regeling Huisvesting aandachtsgroepen. Voor het overige deel zal er waarschijnlijk nog een voorstel aan de gemeenteraad worden gedaan.

Warmtenet

In De Schooten wordt fasegewijs het warmtenet uitgerold. Het overleg met Woningstichting Den Helder over de realisatie loopt. Aandachtspunt is de kosten voor huurders en eigenaren. De inzet is erop gericht dat de bewoners er structureel geen extra kosten aan hebben.

Begroting Omgevingsdienst

In de regionale raadscommissie van 1 februari 2024 heeft de Omgevingsdienst NHN de kadernota 2025 gepresenteerd en de actualiteiten van 2024. Een transitieplan is in voorbereiding om te voldoen aan de robuustheidscriteria opgenomen in het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-taken. Dit zal mogelijk effect hebben op de begroting 2025 van de Omgevingsdienst die op 10 juli 2024 door het algemeen bestuur wordt vastgesteld.

Beheerskosten Willemsoord en stelling

Uit onderzoek blijkt dat er maatregelen nodig zijn om tot een sluitende exploitatie van Willemsoord bv en de Stichting Erfgoed Den Helder (SEHD) te komen. Er is een structureel bedrag nodig om het exploitatietekort vanaf 2025 te dekken, waarbij uitgegaan is van een start met de verduurzaming van het erfgoed in 2026, zodat de kapitaallasten vanaf 2027 in de begroting moeten worden opgenomen. In een raadsvoorstel zal dit verder worden toegelicht. Een eerste indicatie van de benodigde bedragen:

x € 1.000	2025	2026	2027	2028
Structurele bijdrage onderhoud en exploitatie	1.400	1.600	1.800	1.800
Kapitaallasten investering verduurzaming			146	292
Incidentele bijdrage in tekort SEDH	991			

Zwembad Heersdiep

Begin 2024 heeft de Raad van Arbitrage in bouwgeschillen een bindend advies gegeven. De verwachte herstelkosten voor de gemeente zijn rond € 440.000. Deze kosten zijn voorzien in de rekening 2023. Met dit bindend advies is het grootste deel van de geschilpunten tussen de gemeente en de aannemerscombinatie juridisch afgerond.

Cofinanciering Regio Deal

De Regio Deal NHN zal de komende maanden verder worden uitgewerkt in een convenant tussen Rijk en regio. Het convenant zal voor het zomerreces gereed zijn. In en na de zomer volgt dan een bestuurlijk traject waarin alle partijen het convenant bespreken, waaronder de gemeenteraden en colleges. Zodra het convenant is vastgesteld en ondertekend, volgt de inwerkingtreding van de Regio Deal. Deze is voorzien op 1 november 2024. De Regio Deal gaat uit van een cofinanciering van projecten door betrokken overheden, bedrijven, en organisaties.

Vegen en borstelen

De overeenkomst die Den Helder met HVC heeft voor het vegen en borstelen van de openbare ruimte moet vanaf 1 januari 2025 worden verlengd. De gesprekken hierover zijn dit voorjaar gestart. Op basis daarvan verwachten we dat HVC een aanbod gaat doen dat rekening houdt met een kostenstijging ruim € 0,5 miljoen. In de voorbereiding van de begroting zal dit worden meegenomen.

Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen zoals de Veiligheidsregio, de GGD en de Omgevingsdienst, voeren gemeentelijk beleid en/of beheer uit op verschillende terreinen. Ook deze partijen zien zich geconfronteerd met kostenstijgingen. In de presentatie van hun kadernota's aan de deelnemende gemeenten komt dit naar voren. De gemeenteraden hebben de gelegenheid om zienswijzen te geven. In het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen is het onderwerp van gesprek om te voorkomen dat gemeenten geconfronteerd worden met een lastenverzwaring die niet past in de gemeentelijke begrotingsontwikkeling. Wanneer gemeenten minder inkomsten krijgen, zullen de uitgaven voor de uitvoering van taken daarmee in balans moeten komen.

Overige ontwikkelingen voor het financieel perspectief

Ontwikkeling begrotingsaldo op basis van autonome ontwikkelingen, indexering en renteontwikkeling

In de wetenschap dat dit een kadernota betreft en niet de begroting, is er een (op 1 februari 2024 "vastgeklikt") beeld geschetst van de huidige financiële situatie. Dit beeld is aangevuld met de ontwikkelingen die zijn opgenomen in de 1e tussenrapportage. In dit onderdeel wordt de hoofdlijn gepresenteerd. De mutaties die zijn opgenomen in de 1e tussenrapportage treft u aan in bijlage. Inhoudelijk worden deze toegelicht in de tussenrapportage die 21 mei aan de raad wordt aangeboden.

	Begroting			
	2025	2026	2027	2028
Primitieve begroting	972	-3.805	-4.270	-4.270
Eerste tussenrapportage 2024	-1.577	-1.237	821	1.126
Kadernota 2025	-2.477	1.908	1.708	1.533
<i>Autonome ontwikkelingen</i>	-2.725	1.660	1.460	1.285
Effect rentestand kapitaalmarkt	-100	-200	-300	-400
Stijging omslagrente als gevolg van ontwikkeling rentestand. Effect van € 40 miljoen nieuwe financiering tegen gemiddeld 1% hogere rente.				
Voor de investeringen zoals opgenomen in de begroting is de huidige lening-portefeuille niet toereikend. Het afgelopen jaar is de rente voor nieuwe leningen gestegen naar een beduidend hoger niveau dan die van de huidige portefeuille. Elke nieuwe lening zal daarmee zorgen voor een gemiddeld hogere omslagrente. In de meerjarenbegroting zal dit leiden tot een hogere totale rente last.				
Prijseffect inflatie op investeringen	-75	-150	-225	-300
Indexering bestaande kredieten i.v.m. prijsontwikkeling € 9 miljoen. Prijsontwikkeling van eind 2022 naar 2024 10% over een volume van € 90 miljoen.				
Toegankelijk maken bushaltes	0	-7	-7	-7
Dit betreft een jaarlijks project waarbij (een deel van) de bushaltes toegankelijk gemaakt wordt voor mindervaliden en slechtzienden. De kosten worden geschat op € 400.000 waarvan voor 90% subsidie van de provincie wordt ontvangen.				
Vervanging schakelkasten openbare verlichting	0	-40	-65	-65
De noodzakelijke investering in het vervangen van 130 verouderde schakelkasten straatverlichting vraagt € 1,3 mln. In het najaar van 2023 is gebleken uit de inventarisatie van de onderhoudstoestand dat de deze kasten met hoge prioriteit vervangen moeten worden. Binnen de bestaande investeringsruimte en capaciteit kunnen in 2024 tien kasten vervangen worden. De andere schakelkasten moeten zo snel mogelijk daarna worden vervangen.				
Samenwerkingskosten Maritiem cluster	-250	-250	-250	-250
Samenwerking met provincie/defensie/gemeente Maritiem cluster. Het betreft een afspraak met de provincie en het rijk voortvloeiend uit het bestuursakkoord over de samenwerkingskosten en de voorbereidingskosten van projecten.				
Gemeentefonds schrappen opschalingskorting	-2.300	2.300	2.300	2.300
In de voorjaarsnota van het demissionaire kabinet is aangekondigd dat de oploop van de opschalingskorting komt te vervallen. In combinatie met het versneld invoeren van de nieuwe normeringssystematiek levert dit een incidenteel nadeel op in 2025 en een structurele verbetering in de jaren 2026 en verder.				
Saldo vóór Ruimtevragers en maatregelen	-3.330	-3.382	-1.989	-1.859

Ontwikkelingen weerstandsvermogen

Onderdeel van de begroting, de jaarrekening en de kadernota is het bieden van inzicht in de ontwikkeling van het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen is het vermogen om risico's te kunnen opvangen, die niet op een andere wijze zijn afgedekt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door de verhouding weerstandscapaciteit aan de ene kant en de risico's aan de andere kant.

In de programmarekening 2023 is de stand van zaken weergegeven van de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit is de stand per december.

Voor de komende jaren zien we de volgende ontwikkeling waarbij het uitgangspunt is dat de begrotingen 2026 tot en met 2028 allemaal gaan sluiten op een neutraal saldo.

Risico's conform de jaarrekening 2023: € 7,3 miljoen

Ondergrens weerstandsvermogen op basis van 100% afdekking: € 7,3 miljoen

Overzicht beschikbaar weerstandsvermogen en weerstandsratio

Bedragen * € 1 miljoen	mutatie	stand
Beschikbare weerstandscapaciteit per 2023		34,8
Af:		
- voorgestelde resultaatsbestemming 2023	4,1	
- begrotingssaldo 20214 inclusief 1e Turap	8,3	
- saldo 2025 a.g.v. voorjaarsnota kabinet	3,0	
		15,4
Prognose stand Kadernota 2025		19,4
Risico's		7,3
Weerstandsratio		2,66
Ruimte in algemene reserve	a	12,1

Als beleidslijn is vastgelegd dat er volledige afdekking moet zijn van het bedrag dat volgt uit de risicoanalyse. Het meerdere kan gezien worden als een marge voor de toekomst of als een bedrag dat ingezet kan worden voor door de raad noodzakelijk geachte ontwikkelingen.

Daarbij kan gedacht worden aan de afdekking van de kapitaallasten van investeringen of de in de kadernota benoemde cofinanciering van projecten.

Hierbij dient te worden aangetekend dat indien de algemene reserve wordt ingezet voor nieuwe kapitaallasten nog steeds de rentelast van de nieuwe investeringen moet worden afgedekt.

Financiële opties per programma

De route naar een meerjarig sluitende begroting

Bedragen maal € 1.000	Begroting			
	2025	2026	2027	2028
Saldo vóór ruimtevragers en maatregelen	-3.330	-3.382	-1.989	-1.859
<i>Ruimtevragers</i>	<i>-522</i>	<i>-458</i>	<i>-933</i>	<i>-1.008</i>
Jaarlijks maritiem evenement	-150	-150	-150	0
<p>De aanwezigheid van evenementen heeft een belangrijk effect op het imago en de aantrekkingskracht van Den Helder. We organiseren in 2024 een water evenement waarbij we Den Helder verder op de kaart zetten. Tussen de edities van Sail Den Helder willen we andere grote evenementen faciliteren.</p>				
Kadeverbreding Het Nieuwe Diep	0	0	0	-150
<p>Het hoogheemraadschap (HHNK) gaat in 2026 de kades en damwanden vervangen als onderdeel van het project Havendijk voor de waterveiligheid. Door samenwerking kan de kadeverbreding en -verdieping eerder worden behaald en tegen lagere kosten. Daarmee wordt de haven van Den Helder geschikt gemaakt voor meer en grotere zeeschepen. Het betreft 600 meter kadelengte, 8 meter extra breedte en diepte naar -9 NAP, vergelijkbaar met de kadeverbreding Het Nieuwe Werk. De benodigde investering vanuit de gemeente is € 6.000.000.</p>				
Kustbus	-60	0	0	0
<p>Samen met de provincie Noord-Holland wordt in het kader van kwalitatief goed en snel openbaar vervoer ingezet op de kustbus in de zomermaanden. Zo wordt de kust met openbaar vervoer toegankelijk en is het voor toeristen makkelijker om noordwaarts af te reizen naar de stad.</p>				
Maatregelen verkeersveiligheid	0	-81	-81	-81
<p>Op 16 september 2024 behandelt de gemeenteraad een raadsvoorstel voor het beschikbaar stellen van een investeringskrediet voor het verbeteren van de verkeersveiligheid. We houden alvast rekening met de afschrijvingslasten van een investering van totaal € 5.700.000 met daartegenover een mogelijke subsidie van € 3.439.000.</p>				
Parkeerbeleid	-100	0	0	0
<p>Het geldende parkeerbeleid past niet meer bij de huidige ambities. Dit moet volledig worden herzien met ondersteuning van een adviesbureau.</p>				
Reddingsbrigade	-12	-12	-12	-12
<p>De Reddingsbrigade Den Helder vervult de taak van Alarmploeg vanaf 1 april 2024. De inzetbaarheid van de alarmploeg vindt plaats buiten het toezichtsvenster van de Stichting Strandexploitatie Noordkop (SSN). Het eerste jaar betreft een pilot. Bij wederzijdse tevredenheid is het de wens om voor meerdere jaren een overeenkomst af te sluiten met de Reddingsbrigade inzake de alarmploeg.</p>				

Bedragen maal € 1.000	2025	2026	2027	2028
Sail	0	0	-400	-475
<p>In maart 2024 is een beeldvormende avond gehouden waarin de evaluatie van Sail 2023 is toegelicht. Stichting Sail Den Helder, de gemeente, provincie en Koninklijke Marine hebben de ambitie om in de toekomst een nieuwe editie van Sail Den Helder te organiseren. Hierbij wordt gedacht aan het jaar 2028. In de periode maart tot het zomerreces voert Stichting Sail Den Helder in opdracht van de gemeente een verkenning uit naar de voorwaarden voor een nieuwe editie.</p>				
Stationsomgeving binnenstad	0	-15	-15	-15
<p>Het verbeteren van de sociale veiligheid en leefbaarheid in de stationsomgeving heeft een hoge prioriteit. Vanwege de herontwikkeling van het voormalige postkantoor ligt er een kans voor een herinrichting van het westelijk deel van het stationsgebied. Het benodigde krediet is € 600.000.</p>				
Structurele bijdrage samenwerking AYOP	-50	-50	-50	-50
<p>Sinds 2024 is het werkgebied van Amsterdam IJmuiden Offshore Ports (AYOP) uitgebreid naar Den Helder, waarmee de Noord Hollandse Zeehavens beter samenwerken voor de positionering richting offshore windorganisaties. Voor een meerjarige samenwerking is een bedrag benodigd van € 50.000 euro per jaar. Dit wordt ingezet voor personele inzet voor acquisitie en de organisatie en marketing van events in en rondom Den Helder.</p>				
Tunnel station Zuid	0	0	-75	-75
<p>Er is de wens om een fietsverbinding te maken tussen de wijken Nieuw Den Helder en De Schooten. Vanwege de gebiedsontwikkeling station Zuid neemt het nut en de noodzaak van deze verbinding toe. We houden rekening met een bruto-investering van € 9.500.000 inclusief voorbereidingskosten. Daarbij verwachten we een subsidie van € 6.500.000.</p>				
Uitvoeringsplan toerisme	-150	-150	-150	-150
<p>Op 7 oktober 2024 behandelt de gemeenteraad het beleidskader en uitvoeringsplan toerisme. Voor dit uitvoeringsplan reserveren we € 150.000 jaarlijks gedurende de looptijd van het plan.</p>				
Saldo na ruimtevragers	-3.852	-3.840	-2.922	-2.867

Maatregelen				
Bedragen maal € 1.000	2025	2026	2027	2028
Samenwerkende gemeente	500	1.120	1.680	1.780
Dividend	100	100	100	100
Een optie is om in de begroting rekening te houden met een dividenduitkering van Den Helder Airport en/of Port of Den Helder. Voorwaarde is winst en dat die winst kan worden onttrokken (beoordeling is aan bestuurder en RvC). Dit is afhankelijk van het bedrijfsresultaat.				
Kosten nieuw College	0	120	240	240
We doen de aannahme dat in de volgende bestuursperiode het college geen 6,2 fte wethouders zal tellen maar 5 fte.				
Leningen Helder Vastgoed	0	0	340	340
Gemeente en Woningstichting Den Helder gaan in overleg over een nieuwe tranche in de leningenportefeuille van Woningstichting/Helder Vastgoed. De vergoeding/risicopremie daarop vanaf 2026 is hier opgenomen. De sociale woningbouw van Woningstichting Den Helder staat hierbuiten. De financiering van de sociale huursector loopt via het Waarborgfonds sociale woningbouw. De gemeente heeft hier een achtervangfunctie zonder dat er opbrengsten tegenover staan.				
Organisatie Ontwikkeling	0	500	600	700
De ambtelijke organisatie zit in een fase van ontwikkeling met als doel effectiever en efficiënter te werken binnen de regionale context. Dit gaat vooral om efficiëntere inzet van menskracht en het zoveel mogelijk beperken van externe inhuur. De inzet van adviesbureaus vindt vooral plaats in relatie tot beleidsvraagstukken en met inzet van de daarbij behorende middelen. Uitgangspunt is dat met een investering aan de voorkant dit tot een besparing kan leiden vanaf 2026. Een voorstel voor de uitwerking van deze investeringsbijdrage (frictiekosten en/of ondersteunende faciliteiten/ICT) is nog in voorbereiding.				
Verhoging OZB	400	400	400	400
Een verhoging over alle categorieën OZB (woningen eigenaren, niet-woningen eigenaren en niet-woningen gebruikers) met 0,65% is gelijk aan € 100.000. We rekenen hier met een stijging van 2,6% Deze belasting komt voor 50% ten laste van het woningeigenaren.				

Bedragen maal € 1.000	2025	2026	2027	2028
Zorgzame gemeente	81	1.561	1.694	1.694
Collectieve verzekering	0	80	80	80
Het is een optie om de collectieve verzekering gekoppeld aan de bijzondere bijstand en het minimabeleid zodanig te versoberen dat het een besparing van 10% oplevert.				
GrGA	0	100	100	100
De korting Gemeenschappelijke Regeling Gesubsidieerde Arbeid (GrGA) komt naast de al verwerkte taakstelling. Er is bij GrGa inmiddels geen exploitatieoverschot meer. Deze aanvullende taakstelling vergt dus nog wel een bestuurlijke invulling.				
Jeugd	0	500	500	500
De opgedane ervaringen zo'n negen jaar na de decentralisatie van de jeugdzorg (en de WMO) vereisten een herijking van onze ambities, doelstellingen en uitvoeringskaders. Er is een toename van zowel de zorgvraag en -zwaarte bij onze inwoners, alsook van de financiële druk waaronder het hulp- en ondersteuningsaanbod georganiseerd moet worden. Gelet op de kostenontwikkeling blijft het onze ambitie om te streven naar kostenreductie. We vertalen de bestuurlijke ambities en onze doelstellingen naar inkoopstrategieën waarin de toegang tot hulp, de kwaliteit, bekostiging en het contractmanagement extra (kaderstellende) aandacht krijgen.				
Kindpakket, JOC, JFS	0	100	100	100
Het is een optie om een maximum op het totaal van het kindpakket (is nu €200 per kind + eventueel eenmalig € 170,00 per kind voor een fiets), het cultuurfonds (nu max €250 per kind) en sportfonds (nu max € 350 voor contributie en attributen excl. Zwemlessen) te zetten. We passen de beleidsregels minimabeleid hiertoe aan en gaan in gesprek met onze subsidiepartners.				
MAZL	46	46	46	46
De vanaf 2024 begrote inzet op de methodiek Meer aandacht voor ziekgemelde leerling (MAZL) beëindigen. We gaan weer terug naar beperkte aandacht voor thuiszitters waardoor leerlingen mogelijk langer thuis blijven zitten en eventueel uitvallen.				
Re-integratie	0	100	100	100
Met re-integratie-inzet bevorderen we samen met onze ketenpartners de bijstandsuitstroom. In de uitvoering van deze maatregel moeten we wellicht werken met een taakstelling per aanbieder, om de kosten beheersbaar en controleerbaar te houden.				
Schoolmaatschappelijk werk	35	35	35	35
De vanaf 2024 begrote inzet van schoolmaatschappelijk werk in het primair onderwijs beëindigen.				
Subsidie Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer	0	0	133	133
Beëindigen van de samenwerking met de Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer (WVL) vanuit dit begrotingsprogramma. De inzet van de werkgroep sluit niet aan bij de doelstelling van waaruit de subsidie wordt verstrekt.				
Wmo	0	600	600	600
Een taakstelling als uitdaging om door doelmatige zorg tot kostenbesparing te komen. Voor het verstrekken van hulpmiddelen zijn ongeveer 60 aanbieders gecontracteerd. Er wordt gewerkt aan een nieuwe aanbesteding van hulpmiddelen. Het is nu wettelijk gezien nog niet mogelijk om Wmo-voorzieningen inkomensafhankelijk te maken, vanaf 2026 wordt dit mogelijk wel opgenomen in de wet.				

Bedragen maal € 1.000	2025	2026	2027	2028
Vitale gemeente	398	369	365	281
Cofinanciering subsidies	200	0	0	0
In de begroting 2024-2027 is een fonds cofinanciering subsidieaanvragen opgenomen met bijdragen uit de jaren 2024 en 2025. De jaarschijf 2025 laten we vervallen.				
Doorfietsroutes	36	36	36	36
Door af te zien van de realisatie van doorfietsroutes valt een investeringsbijdrage van € 600.000 vrij met de daaraan gekoppelde kapitaalslasten. Het heeft wel impact op onze 'fietsstad ambitie'. Ook betekent het dat we geen aanspraak maken op subsidies (90% van het benodigde totaalbedrag) en een bijdrage uit het budget van de regionale agenda mobiliteit.				
Fietsenstalling stadshart	42	42	42	42
Onderzoek geeft aan dat een overdekte fietsenstalling op de voormalige V&D-locatie niet haalbaar is. Een alternatieve locatie is nog niet uitgewerkt. We laten de reservering van de investering en de daarbij behorende kapitaallasten vervallen. Als een nieuwe kans zich voordoet, zal een nieuw budget moeten worden gevraagd.				
Helders perspectief	0	88	84	0
Er kan een besparing op het uitvoeringsprogramma Helders Perspectief worden opgenomen voor de projecten voor de jaarschijven 2026 en 2027 van 20 %.				
Stedelijke vernieuwing	0	50	50	50
Een optie is 20% korten op het jaarlijks incidenteel beschikbare stedelijk vernieuwingsbudget met ingang van 2026.				
Stimuleringsmaatregelen Fiets	45	45	45	45
De middelen die in de begroting 2024 zijn opgenomen voor de uitvoering van stimuleringsmaatregelen laten we vervallen. In het raadsvoorstel is al deels rekening gehouden met deze maatregel.				
Subsidieplafond subsidieverordening evenementen	0	33	33	33
Een korting van 20% en een subsidieplafond gekoppeld aan de subsidieverordening evenementen Den Helder 2020 met ingang van 2026.				
Tekpark	75	75	75	75
Voor de overheidsbijdrage in de ontwikkeling van Tekpark (Regio Deal Maritiem cluster) is 2024 het laatste jaar. Er is nog geen haalbare businesscase die een reservering op dit moment rechtvaardigt. Het wegvallen van de nu nog regionale bijdrage is dat deze voorziening verdwijnt die kinderen uit het primaire onderwijs op een speelse manier kennis laat maken met techniek.				

Bedragen maal € 1.000	2025	2026	2027	2028
Leefbare gemeente	220	1.388	1.388	1.388
Aanpassen overeenkomst Aquacentrum	0	188	188	188
We gaan met het bestuur van Aquacentrum Den Helder in gesprek om te komen tot een verlaging van de openstellingsvergoeding van het zwembad. De consequentie kan zijn dat de kosten voor de bezoeker/gebruiker omhoog moeten.				
Afvalstoffenheffing	70	70	70	70
Er kan meer kostendekkend worden gewerkt in de afvalstoffenverwerking. De benodigde opbrengst komt in de jaren 2025-2027 vanuit de egaliseringsreserve en vanaf 2028 door het tarief van de afvalstoffenheffing te verhogen.				
Bijdrage ontwikkelaars	0	150	150	150
Met afsprakenbrieven (bij de start van een ontwikkeling en er van de gemeente meer capaciteit wordt gevraagd dan alleen bij het toetsen van plannen) en anterieure overeenkomsten (zodra er duidelijkheid is over een haalbaar plan) maken we afspraken met initiatiefnemers/ontwikkelaars over de kostenverdeling. Dit is in lijn met het verhaal van kosten waartoe de Omgevingswet verplicht. De kosten van benodigde aanpassingen in de openbare ruimte kunnen we bijvoorbeeld neerleggen bij de ontwikkelaar. De ontwikkelaars kunnen het ervaren als een lastenverzwaring in hun project. We rekenen ook opnieuw het tarief van de legeskosten door om deze kostendekkend te houden. Gecombineerd met de verwachte aanhoudende bouwstroom voorzien we hier extra inkomsten.				
HUB Julianadorp	0	80	80	80
Een optie is om af te zien van een HUB Julianadorp. Extra menskracht is dan niet meer nodig. De investering en de daaraan gekoppelde kapitaallasten kunnen daardoor vervallen en gemaakte kosten afgeboekt.				
Onderhoud en beheer openbare ruimte	0	350	350	350
We moeten rekening houden met kostenstijgingen en areaaluitbreiding, maar deze nemen we niet op als ruimtevragers. Tegelijkertijd willen we de uitdaging aan om te kijken of we vanuit het geactualiseerd inzicht ook een besparing kunnen realiseren.				
Parkeren	0	200	200	200
We onderzoeken maatregelen in het parkeerbeleid: kostenbesparing in onderhoud en beheer van de voorzieningen en verhoging van de baten (vergunningen en gebieden met betaald parkeren). Bij het herzien van het parkeerbeleid wordt gezocht naar een oplossing om ontwikkelingen in het stadshart mogelijk te maken en tegelijkertijd de bereikbaarheid en het economisch functioneren van de binnenstad zo veel mogelijk te waarborgen. In de optie betaald parkeren wordt ook gekeken naar de mogelijkheden om betaald parkeren in te voeren bij bijvoorbeeld de strandslagen of de haven.				
Programma Duurzaamheid	0	200	200	200
Een verlaging van € 200 in het programma Duurzaamheid betekent een halvering van de daarin voorgestelde stimuleringsregelingen.				
Wildopvang	150	150	150	150
We beëindigen de inzet gericht op een nieuwe accommodatie wildopvang. Het begrote budget (begroting 2020) voor het onderbrengen van de wildopvang bij De Helderse Vallei komt te vervallen. Het vergt een herziening van de visie en de overeenkomsten gelieerd aan de opvang. Algehele beëindiging wildopvang is niet mogelijk omdat er ook een wettelijke taak ligt in de opvang van gevonden dieren.				
Totaal Maatregelen	1.199	4.438	5.127	5.143
Mogelijk saldo begroting 2025-2028	-2.683	598	2.206	2.276

Bijlagen

Technische uitgangspunten voor de begroting 2025

Technische uitgangspunten

1. Loonontwikkeling	4,4%
2. Prijsontwikkeling	2,6%
3. Gemeenschappelijke regelingen	3,9%
4. Gesubsidieerde instellingen	4,0%
5. Gemeentelijke heffingen	3,5%

Toelichting:

Ontwikkeling loon- en prijsniveau

Bij de ontwikkeling van het loon- en prijsniveau worden de ontwikkelingen binnen de gemeente aan de ene kant en bij de gemeenschappelijke regelingen en gesubsidieerde instellingen aan de andere kant onderscheiden. Voor de ontwikkelingen wordt gebruik gemaakt van de meest recente middellange termijnverkenning van het Centraal Planbureau (cpb)¹. Voor het percentage inzake de gemeenschappelijke regelingen wordt de index, zoals door de Regietafel Noord-Holland-Noord wordt gecommuniceerd, gehanteerd.

1. Loonontwikkeling

Op basis van de cpb-ramingen van augustus 2023 wordt een loonontwikkeling in 2025 (prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers) verwacht van 4,4%.

2. Prijsontwikkeling

Op basis van de cpb-ramingen van augustus 2023 wordt een prijsontwikkeling in 2025 (prijsontwikkeling bruto binnenlands product) verwacht van 2,6%.

3. Gemeenschappelijke regelingen (GR-en)

Van de regietafel Noord-Holland-Noord is een brief, gedateerd 8 oktober 2023, ontvangen die aan de gemeenschappelijke regelingen is gestuurd voor het hanteren van de index 2025, zoals door hen op te nemen in hun Kadernota/begroting 2025. Deze index is allereerst gebaseerd op de CEP van maart 2023. Tevens is rekening gehouden met een correctie over 2022.

- Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers CPB-cijfers (cMEV 2024).
Het indexatiecijfer voor 2025 is 4,9. De correctie voor 2022 is -0,9. Het totale percentage komt dan op 4,0.
 - Prijs bruto binnenlands product CPB- cijfers (cMEV 2024).
Het indexatiecijfer voor 2025 is 2,4. De correctie voor 2022 is 1,3. Het totale percentage komt dan op 3,7.
- Op grond van deze brief komt het door de Regietafel bepaalde gewogen percentage uit op afgerond 3,9%.

4. Gesubsidieerde instellingen

Bij de gesubsidieerde instellingen is sprake van een 80/20 verhouding tussen loongevoelig en prijsgevoelig deel van de uitgaven, hiermee komt de loon/prijsontwikkeling voor 2025 uit op 4,04% ($(80\% \times 4,4\% = 3,52\%) + (20\% \times 2,6\% = 0,52\%) = 4,04\%$).

¹ Kernegevenstabel actualisatie MLT, augustus 2023
Brief regietafel 8 oktober 2023

5. Gemeentelijke heffingen

Met als uitgangspunt een 50/50-verhouding tussen loon- en prijsgevoelig deel van de gemeentelijke uitgaven bedraagt het gemiddelde inflatieniveau voor 2025:3,5%. ($2,2 + 1,3 = 3,5\%$)

Voor de rioolheffing geldt dat op grond van het beheerplan de trendmatige aanpassing voor loon- en prijsstijgingen gelijk loopt met het in het Gemeentelijk Rioleringsplan aangegeven percentage om tot een kostendekkende exploitatie te komen.

Voor de afvalstoffenheffing geldt dat het tarief voor 2025 100% kostendekkend wordt berekend. Dit is naast de prijs- en loonaanpassingen eigen uitgaven, vooral/ook afhankelijk van de afspraken met de NV HVC.

Formatie

Peildatum voor de formatie is 1 april 2024.

Mutaties 1e Tussenrapportage

Bedragen maal € 1.000	2025	2026	2027	2028
Programma Samenwerkende gemeente				
Actualisatie forensen- en toeristenbelasting	-20	-20	-20	-20
Gemeentefonds: septembercirculaire 2023	-494	-552	-2.569	-2.569
Programma Zorgzame gemeente				
Toekomstscenario vrouwenopvang/huiselijk geweld	0	0	120	0
Actualisatie budgetten Jeugdzorg 2024	1.381	1.381	1.381	1.381
Actualisatie rijksbijdrage	-21	-21	-21	-21
Bijstelling rijksbudget BUIG	1.198	574	430	430
Inzet middelen onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	-735	-735	-754	-754
Spreidingswet	-418	-418	-418	-418
Programma Vitale gemeente				
Parkeerdrukke onderzoek	0	15	0	15
Uitbreiding budget vereniging Waddenzeehavens	77	77	0	0
Programma Leefbare gemeente				
Aanpassing subsidie Quelderduyn	200	200	200	0
Veiligheidsregio kadernota 2025 conform zienswijze	245	365	480	480
Zwembad 't Heersdiep	188	188	188	188
Vervallen huuropbrengsten vastgoed	36	36	36	36
Actualisatie budgetten Wijkaanpak (rekening 2023)	-100	-100	-100	-100
Aframing leges bijzondere en overige vergunningen en ontheffingen (rekening 2023)	40	40	40	40
Begraafplaats (rekening 2023)	-30	-30	-30	-30
Bezuiniging leerlingenvervoer niet volledig haalbaar	75	75	75	75
Inzet brede SPuk dubbel opgenomen in begroting 2024	0	200	200	200
Vrijval extra beheerskosten versnelling openbaar groen	0	0	-21	-21
LED-verlichting 2024	-45	-45	-45	-45
Toegankelijk maken bushaltes	0	7	7	7
Totaal effect autonome posten 1e tussenrapportage 2024	1.577	1.237	-821	-1.126